

Opakování 1. a 2. deklinace

Vyberte substantiva 2. deklinace:

manus, ūs, f.

humus, ī, f.

acūtus, a, um

dentista, ae, m.

corpus, oris, n.

enteron, ī, n.

fossa, ae, f.

genū, ūs, f.

līberī, ōrum, m.

cancer, crī, m.

propter

ulcus, eris, n.

Přeložte a vytvořte požadované pády:

	nová metoda	levá ledvina	hodný zubař	zlomený loketní výběžek
nom. sg.				
ak. sg.				
abl. sg.				
gen. pl.				
gen. sg.				

Pozn. nový: *novus, a, um*

hodný: *bonus, a, um* (tj. „dobrý“)

Spojte substantiva s adjektivy:

oculo

virus

puer

intestino

locorum

sambuco

ophthalmon

crasso

ignotorum

dextrum

nigra

nigro

contagiosum

validus

Pozn. *contagiosus, -a, -um*

niger, -gra, -grum

locus, -i m.

nakažlivý

černý

místo

Přeložte

- roztržení křídlového svalu
- roztržení křídlových svalů
- krvácení oční tepny
- odchylka v úhlu dolní čelisti
- chirurgická léčba jazykohltanového nervu

Spojte s předložkou a přeložte

- Post (fractura radii traumatica)
- In (lagoena aquae purae)
- E (vestibulum sinistrum)
- Ante (fractura fibulae sinistrae aperta)
- Sub (tonsilla palatina dextra)
- In (arteria nutricia humeri)
- In (ostium tubae auditivae)
- Ante (ruptura ligamenti lati)

Opravte chyby

- massa pro suppositoria
- in periodo longo
- in hilo ovario
- tuberculi costarum
- mixtura cum ricini olei
- post fracturam costae
- nuclei ruberi
- in ostio venae cavo

3. deklinace

3. deklinace: charakteristické rysy

➤ Substantiva všech tří rodů

- *abductor, ōris, m.*
- *pelvis, is, f.*
- *forāmen, inis, n.*

➤ N. sg. – různá zakončení

G. sg. – vždycky **-is** (nutno pamatovat)

➤ základ pro ostatní pády získáme odtržením koncovky **-is** od G. sg. (kmen)

- *abductor, abductōris -> abductōr-*
- *pelvis, pelvis -> pelv-*
- *forāmen, forāminis -> forāmin-*

Určete genitivní kmen substantiva

corpus, oris, n.	corpor-	cervix, icis, f.	cervic-
cutis, is, f.	cut-	pectus, oris, n.	pector-
caput, itis, n.	capit-	abdomen, inis, n.	abdomin-
os, oris, n.	or-	crus, cruris, n.	crur-
pollex, icis, m.	pollic-	pes, pedis, m.	ped-
femur, oris, n.	femor-	hallux, ucis, m.	halluc-
frons, frontis, f.	front-		
auris, is, f.	aur-		

Rozdělení dle typu kmene

- substantiva 3. deklinace se dle typu kmene dělí do dvou skupin
 - a) i-kmeny
 - maskulina a feminina:
 - ✦ stejnoslabičná substantiva (v nom. a gen. shodný počet slabik)
 - *a-xis, a-xis, m.*
 - *pub-ēs, pub-is, f.*
 - ✦ substantiva zakončená v nom. sg. na -s nebo -x, která mají genitivní kmen zakončen na skupinu souhlásek:
 - *dens, dentis, m.*
 - *pars, partis, f.*
 - neutra zakončená v nom. sg. na -e, -al nebo -ar
 - *rēte, rētis, n.*; *animal, ālis, n.*; *calcar, calcāris, n.* („ostruha“)
 - b) souhláskové kmeny (ostatní)
 - ✦ *pulmō, pulmōnis, m.* ; *cervīx, cervīcis, f.*; *abdōmen, abdōminis, n.*

Maskulina a feminina

i-km.: **auris, is f.** (ucho)

Pád	Singulár	Plurál
nom.	auris	aur-ēs
gen.	auris	aur-ium
ak.	aur-em	aur-ēs
abl.	aur-e	aur-ibus

Souhl. km.: **pulmō, ōnis m.** (plíce)

koncovky jsou stejné až na genitiv plurálu:

aurium X **pulmonum**

Neutra

pád	singulár	plurál	singulár	plurál
nom.	animal	animāl- ia	corpus	corpor- a
gen.	animāl- is	animāl- ium	corpor- is	corpor- um
ak.	animal	animāl- ia	corpus	corpor- a
abl.	animāl- ī	animāl- ibus	corpor- e	corpor- ibus

Abl. sg. (*animālī* X *corpore*),

N.+Ak. pl. (*animālia* X *corpora*)

G. pl. (*animālium* X *corporum*)

Výjimky:

os, ossis n. (kost): gen. pl.: *ossium*

vās, vāsis n. (céva): v pl. se skloňuje podle *cerebrum*: *vāsa, vāsōrum...*

Podle jakého vzoru se budou skloňovat jednotlivá substantiva?

cutis, is, f.	cut-	cervix, icis, f.	cervic-
caput, itis, n.	capit-	pectus, oris, n.	pector-
os, oris, n.	or-	abdomen, inis, n.	abdomin-
pollex, icis, m.	pollic-	crus, cruris, n.	crur-
femur, oris, n.	femor-	pes, pedis, m.	ped-
frons, frontis, f.	front-	hallux, ucis, m.	halluc-

Řecká substantiva ve 3. lekci

hepar, hepatis n.	(<i>corpus</i>)
larynx, -ngis m.	(<i>pulmo</i>)
pharynx, -ngis m.	(<i>pulmo</i>)
phalanx, -ngis f.	(<i>pulmo</i>)

Příklad skloňování spojení substantiva 3. deklinace s adjektivem 1. a 2. deklinace

Singulár	Plurál
margō liber	marginēs liberī
marginis liberī	marginum liberōrum
marginem liberum	marginēs liberōs
marginē liberō	marginibus liberīs

Singulár	Plurál
cochlear parvum	cochleāria parva
cochleāris parvī	cochleārium parvōrum
cochlear parvum	cochleāria parva
cochleārī parvō	cochleāribus parvīs

Vyskloňujte

caput longum

cavitas magna

rete venosum

canalis palatinus